

Vespers in de zomertijd
Zondagavond 27 juli 2025
6^e zondag van de zomer

Liturg: ds. Idelette Otten
Organist: Emile Noothout

In deze vespers klinkt orgelmuziek van de Tsjechische componist Petr Eben (1929-2007). Hij liet een groot oeuvre na, waaronder veel orgelmuziek, maar ook scenische muziek, cantates, een ballet, orkestwerk, kamer- en koormuziek. Eben werd vaak geïnspireerd door lijden en het thema van de strijd tussen goed en kwaad. Dat levert contrastrijke en vooral spannende muziek op. Voorbeelden hiervan zijn grote cycli zoals Job en Faust; abstracte muzikale meditatie bij respectievelijk het Bijbelverhaal en Goethes' bewerking van de Faustlegende. Bij de vaak serieuze thematiek zou je loodzware muziek verwachten, maar de muziek is eerder veelkleurig en sfeervol. Veel is ontstaan vanuit zijn eigen orgel improvisaties, waar Eben een meester in was. Zijn muzikale taal is wat weerbarstig; het is modern maar geen avant-garde en zeker niet ontoegankelijk. Petr Eben heeft het concentratiekamp Buchenwald overleefd waar hij in 1943 naartoe was gebracht vanwege zijn Joodse afkomst en anti-Duitse houding. Na de bevrijding werd hij toegelaten tot de Praagse Muziekacademie, waar hij piano en compositie studeerde. Hij studeerde af in 1954. Tussen 1955 en 1990 doceerde Eben muziekgeschiedenis aan de Kareluniversiteit in Praag. Eben weigerde zich aan te sluiten bij de Tsjechische communistische partij en bleef openlijk naar de kerk gaan. Hierdoor verspeelde hij veel carrièrekansen vóór 1989.

I Proloog uit 'Labyrint světa a ráj srdce', Petr Eben

Dit is het openingsdeel van een grote 14-delige cyclus voor orgel en recitant, bij het boek 'Het Labyrint van de Wereld en het Paradijs van het Hart' (1631) van de bekende Tsjechische filosoof en schrijver Jan Amos Komenský (1592-1670). Het gaat over een ziel die reist door de wereld, voorgesteld als een doolhof vol van verwarring, zwoegen, ellende, verlangen en wanhoop. Om uiteindelijk in zijn hart terug te keren tot God en ware vreugde te ervaren. Eben gebruikt koralen uit Comenius' Amsterdam Hymnal en soms eigen thema's om de tekst tot uitdrukking te brengen. Hij beschrijft zelf: "De hele sfeer van de tekst is niet die van een idyllische wandeling door de wereld, maar van een bittere, satirische, bizarre en soms bijna apocalyptische kijk op de wereld – en dat is ook de aard van de muziek." Het thema van de dramatische proloog is de melodie 'Von Gott will ich nicht lassen' (liedboek 439). In het rapsodische werk wordt deze melodie aaneengesloten gevarieerd, waarbij de laatste variatie een rijker omspeelde herhaling is van de eerste. De onrustige ritmiek lijkt een uitdrukking van de toestand in de wereld.

gemeente gaat staan

Openingsvers Gezang 190a

Heer, o-pen mijn lippen.

Mijn mond zal zingen van uw eer.

God, kom mij te hulp.

Heer, haast U mij te helpen.

Eer aan de Vader en de Zoon en de hei-li-ge Geest

zoals het was in het begin en nu en altijd

en in de eeuwen der eeu-wen. Amen.

Hal-le - lu - ja.

Avondlied 241

gemeente gaat zitten

XIV Epiloog uit 'Labyrint světa a ráj srdce', Petr Eben
Het slotdeel van de cyclus, waarin de ziel rust heeft gevonden in zijn hart bij God.

Lezing O.T. Psalm 16 (Naardense Vertaling)

Voor en na de psalmlezing zingen we 3x 16b (Nederlandse tekst)

Inleiding op Schriftlezing

Schriftlezing: Job 1 (Naardense Vertaling)

Moment van inkeer

Kleine Choralpartita über 'O Jesu, all mein Leben bist du', Petr Eben

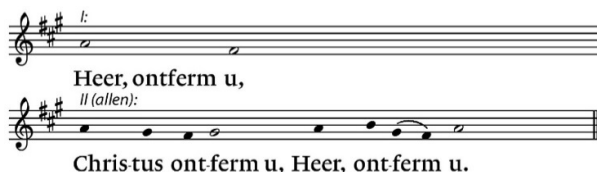
Dit werk werd gecomponeerd op verzoek van verschillende organisten om bij te dragen aan een eenvoudiger repertoire voor kerkmusici. De compositie is oorspronkelijk bedoeld voor liturgisch gebruik: het thema en de eerste drie variaties als communie-musiek en variaties IV (aria) en V (toccata) als finale en postlude. Maar de opbouw is dermate dat het ook als concertwerk geschikt is. Het lied met de 19e-eeuwse melodie van Franz Xaver Ludwig Hartig staat niet in ons liedboek, wel in Duitse bundels.

Canticum gezang 157a

gemeente gaat staan

gemeente gaat zitten

Gebedsaanhef Gezang 190a

Voorbeden, stil gebed en Avondgebed

Onze Vader 369b

gemeente gaat staan

Zegenbede met acclamatie Gezang 190a

gemeente gaat zitten

Orgelspel: Moto Ostinato' uit 'Sonntagsmusik', Petr Eben

Gift avonddienst

De avonddiensten zijn sinds jaar en dag een belangrijk onderdeel van de oecumenische identiteit van de Grote Kerk Gemeente. Met hun prachtige muziek en stiltemomenten worden ze door veel mensen binnen en buiten Dordrecht al jaren gewaardeerd. Al zijn de aan deze diensten verbonden kosten hoog, toch willen we er alles aan doen om deze traditie voort te zetten. Daarom vragen wij u ons hierbij te helpen. Daarvoor zijn meerdere mogelijkheden:

- een bijdrage in de collecteschaal bij de uitgang
- het scannen van de QR-code op de orde van dienst
- een gift op bankrekening NL37 INGB 0000 6573 05 t.n.v. Wijkraad 1 der Hervormde Gemeente o.v.v. 'Gift Avonddiensten'.

De Grote Kerk Gemeente heeft een ANBI-status, dus uw giften zijn aftrekbaar voor de belasting. Samen met u hopen we op deze manier avonddiensten met een hoge kwaliteit te kunnen continueren. Hartelijk dank voor uw bijdrage daaraan.

Agenda

Rooster kerkdiensten

Volgende week 3 augustus, 7^e zondag van de zomer

10:30 uur | voorganger: ds. Idelette Otten - organist: Johan den Hoedt

Stadsklooster op woensdag in de Trinitatiskapel

7:15 uur metten, 8:00 uur ontbijt en 8:45 uur lauden.

In de Trinitatiskapel kun je de hele week tussen 10:00 en 14:00 uur (zondag vanaf 12:00) binnenlopen om even te mediteren, te bidden, stil te zijn of voor een gesprekje.

Woensdag 30 juli, Middaggebed

12:30 uur | Middaggebeden vinden gedurende de zomer elke woensdag plaats in het Mariakoor van de Grote Kerk. Ze hebben vooral het karakter van een meditatief moment midden op de dag, waarin gebed en ook een ogenblik stilte hun plek hebben. Woensdag a.s. staat Psalm 132, centraal. Iedereen hartelijk welkom.

Vespers

Zondag 10 augustus,

19:00 uur | vespers in de zomertijd liturg: ds. Nijs Stam - organist: Kees Bax

Orgelconcerten

Maandag 28 juli, "Bach-herdenking"

Op deze dag is het precies 275 jaar geleden dat Johann Sebastian Bach overleed. Om dit te gedenken is er om 20.00 uur een concert, gegeven door stadsorganist Cor Ardesch.

De toegang is gratis.

Van harte uitgenodigd!

Woensdag 30 juli, avondconcert,

20:00 uur | "Duo Flor de Tilo" spelen op saxofoon en het Kam-orgel werken en bewerkingen van Johann Sebastian Bach, Manuel Bonino, Felix Mendelssohn, César Franck en Galina Grigorjewa

Zaterdag 2 augustus, toeristenconcert,

15:30 uur | Martien de Vos speelt op het Bach-orgel naast eigen werken, werken van Georg Böhm, Johann Sebastian Bach, Johann Ludwig Krebs en François Couperin.

Zie ook: <https://www.grotekerk-dordrecht.nl/orgelconcerten/>